

ΔΙΕΘΝΗΣ ΥΓΙΕΙΝΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΔΥΚ)

Γενικές Πληροφορίες

Ο Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός (ΔΥΚ) είναι μια διεθνής συμφωνία, νομικώς δεσμευτική για 194 συνολικά κράτη, περιλαμβανομένων και των κρατών-μελών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Αποτελεί το βασικό νομοθετικό πλαίσιο της παγκόσμιας υγειονομικής ασφάλειας καθορίζοντας τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα κράτη-μέλη όσον αφορά στην αναγνώριση και στην αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια υγεία.

Η ιδέα της διασφάλισης της δημόσιας υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω διεθνούς συνεργασίας, είναι πολύ παλιά και ξεκινάει εκατοντάδες χρόνια πριν, όταν κρίθηκε επιβεβλημένη η λήψη μέτρων σε διεθνές επίπεδο, για να σταματήσει η εξάπλωση της πανώλης (πανούκλας).

Ο πρώτος Διεθνής Κανονισμός Υγιεινής (International Sanitary Regulations - ISR) υιοθετήθηκε το 1951 από τα κράτη -μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και ενοποίησε σε ένα νομοθετικό κείμενο όλες εκείνες τις διατάξεις που είχαν ως στόχο την προστασία από τις ασθένειες για τις οποίες μπορούσε να επιβληθεί καραντίνα. Το 1969, ο ISR τροποποιήθηκε και μετονομάστηκε σε «Διεθνή Υγειονομικό Κανονισμό» (International Health Regulations-IHR).

Εστίαζε στην επιτήρηση και έλεγχο έξι σοβαρών μεταδοτικών νοσημάτων: χολέρα, πανώλης (πανούκλας), κίτρινου πυρετού, ευλογιάς, υπόστροφου πυρετού και τύφου. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα κράτη – μέλη είχαν υποχρέωση να ενημερώνουν τον ΠΟΥ, μόνο στην περίπτωση κρούσματος που αφορούσε σε χολέρα, πανώλη και κίτρινο πυρετό.

Στη συνέχεια ο Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός αναθεωρήθηκε δύο φορές, το 1972 και το 1981. Ο ισχύων ΔΥΚ είναι προϊόν της 58^{ης} Παγκόσμιας Συνέλευσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) στις 23 Μαΐου 2005 και τέθηκε σε ισχύ στις 15 Ιουνίου 2007.

Σκοπός του ΔΥΚ

Ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής του ΔΥΚ, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 αυτού, είναι:

- η πρόληψη
- η προστασία
- ο έλεγχος και
- η απόκριση σε συμβάντα διεθνούς υγειονομικού ενδιαφέροντος με κίνδυνο παγκόσμιας διασποράς.

Η μεθοδολογία περιορίζεται στον έλεγχο κινδύνων για τη δημόσια υγεία με ταυτόχρονη αποφυγή στο βαθμό του εφικτού παρεμβάσεων στις διεθνείς μετακινήσεις και το εμπόριο.

Στόχος

Η αύξηση των πιθανοτήτων έγκαιρης αναγνώρισης και δήλωσης στον ΠΟΥ όλων των εν δυνάμει σοβαρών διασυννοριακών απειλών από τα κράτη-μέλη. Δεν εστιάζει μόνο σε συγκεκριμένα νοσήματα, αλλά καλύπτει όλους τους κινδύνους υγείας (βιολογικούς, χημικούς, ραδιολογικούς) και υποχρεώνει τα κράτη να έχουν την κατάλληλη υποδομή που θα επιτρέπει τον έγκαιρο εντοπισμό συμβάντων μέσω ενός καλά εδραιωμένου εθνικού συστήματος επιτήρησης και παρέμβασης.

Στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας οι υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, καλούνται να αντιμετωπίσουν θέματα συνεργασίας με πολλούς άλλους φορείς και να καθορίσουν ένα σύνολο βασικών βημάτων με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των απειλών και την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Ο ΔΥΚ είναι ένας πολύτιμος οδηγός στα χέρια των φορέων δημόσιας υγείας και η σωστή εφαρμογή του είναι κρίσιμη για την προστασία των πολιτών της κάθε χώρας τόσο από εγχώριες όσο και από διασυνοριακές απειλές.

Ελλάδα

Ο ΔΥΚ ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία το 2011 (Ν.3991/2011). Εκκρεμεί η υλοποίηση αρκετών προϋποθέσεων εφαρμογής του, με κυριότερες την αναβάθμιση του εθνικού σημείου επαφής, τον ορισμό των πυλών εισόδου, τη δημιουργία και βελτίωση των απαραίτητων υποδομών, την ολοκλήρωση της αυτοαξιολόγησης της εφαρμογής του ΔΥΚ στην Ελλάδα, με τη χρήση των διαθέσιμων εργαλείων του ΠΟΥ, και στη συνέχεια την εξωτερική αξιολόγηση.

Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τα παραπάνω, το ΚΕΕΛΠΝΟ ανέλαβε την πρωτοβουλία να διοργανώσει, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας, και τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (CHAFEA), Διεθνή Διημερίδα με θέμα «Καλές Πρακτικές στην Εφαρμογή του ΔΥΚ», στην Αθήνα στις 7 και 8 Ιουνίου, στο Μουσείο της Ακρόπολης.

Κύριοι άξονες της διημερίδας είναι οι εξής:

- Η επισκόπηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις διασυνοριακές απειλές για την υγεία και τη διασύνδεση με τον ΔΥΚ
- Η επίτευξη διαλειτουργικότητας και η διασυνοριακή ανταπόκριση σε απειλές που αφορούν τη δημόσια υγεία και την εφαρμογή του ΔΥΚ
- Η διάχυση της αποτελεσματικότητας, χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), προγραμμάτων που αφορούν τη δημόσια υγεία και την εφαρμογή του ΔΥΚ
- Η άντληση διδαγμάτων για τη βελτίωση των διαδικασιών εφαρμογής των ΔΥΚ

Στην εκδήλωση θα συμμετάσχουν εκπρόσωποι όλων των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του ΔΥΚ ενώ στους ομιλητές περιλαμβάνονται εκπρόσωποι της ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου Νοσημάτων, του Ευρωπαϊκού Γραφείου του ΠΟΥ, εθνικών φορέων δημόσιας υγείας καθώς και μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η Διεθνή Διημερίδα φιλοδοξεί να δώσει μια νέα ώθηση στο κρίσιμο ζήτημα της εφαρμογής του ΔΥΚ, ώστε να τεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όλων των εμπλεκόμενων φορέων με στόχο την πλήρη εφαρμογή του στη χώρα μας.

**«Καλές Πρακτικές στην Υλοποίηση του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού»,
7 - 8 Ιουνίου, Μουσείο της Ακρόπολης**

